

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

**ΑΙΤΙΟΛΟΓΗΜΕΝΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 24
ΟΙ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΤΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΑΠΟ ΟΡΙΣΜΕΝΑ ΕΡΓΑ
ΝΟΜΟΙ ΤΟΥ 2018 ΕΩΣ 2021**

Έργο: «Έκθεση Πληροφοριών για την ανέγερση και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 340kW στο χωριό Περιστερώνα της επαρχίας Λευκωσίας με αρ. φακ. ΛΕΥ/01844/2022»

1. Εισαγωγή

Η Έκθεση Πληροφοριών για το Έργο υποβλήθηκε στην Περιβαλλοντική Αρχή με σχετική επιστολή από το Τμήμα Πολεοδομίας και Οικήσεως Λευκωσίας (Αρ. Αίτησης. ΛΕΥ/01844/2022 και ημερομηνία 13/12/2022), για αξιολόγηση.

Με βάση τις απόψεις των αρχών, την επιτόπια επίσκεψη και τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23, ετοιμάστηκε η Αιτιολογημένη Διαπίστωση της Περιβαλλοντικής Αρχής.

2. Περιγραφή και χωροθέτηση του Έργου

Το υπό μελέτη έργο αφορά στην κατασκευή φωτοβολταϊκού πάρκου στο τεμάχιο 333, Φ/Σχ 20/60 με συνολική έκταση 5017 τ.μ., το οποίο υπάγεται στην κοινότητα Περιστερώνας της Επαρχίας Λευκωσίας και αφορά Πολεοδομική ζώνη Γ3.

Το προτεινόμενο έργο βρίσκεται 1,5 χιλιόμετρο βορειοανατολικά της κοινότητας Περιστερώνας, 3 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της κοινότητας Ακακίου και 2,3 χιλιόμετρα νοτιοδυτικά της κοινότητας Αυλώνας. Η εγκατεστημένη ονομαστική ισχύς του Φ/Β πάρκου θα είναι 340 kW και αναμένεται ετήσια παραγωγή 544.000 kWh. Η θέση του έργου βρίσκεται σε μέσο υψόμετρο $\approx$ 196m, σε μια περιοχή όπου η βλάστηση που κυριαρχεί στο μεγαλύτερο τμήμα του χώρου όπου θα εγκατασταθεί το φωτοβολταϊκό πάρκο είναι αγρωστώδης, αφού η περιοχή μελέτης χρησιμοποιείται για γεωργικές καλλιέργειες.

Νοτιοδυτικά του υπό μελέτη τεμαχίου και σε απόσταση περίπου 630 μέτρων βρίσκεται φωτοβολταϊκό πάρκο. Τεμ 758, Φ/Σχ 20/60, Περιστερώνα.

Στα 650 μέτρα δυτικά του υπό μελέτη τεμαχίου βρίσκεται ο ποταμός της Περιστερώνας. Αν και η βροχόπτωση που δέχεται ο ποταμός ψηλά στις πηγές του ξεπερνά τα 800 χιλιοστόμετρα, ωστόσο

η μέση ετήσια βροχόπτωση στο κυριότερο τμήμα της διαδρομής του κυμαίνεται μεταξύ 300 και 400 χιλιοστομέτρων. Οι κυριότερες καλλιέργειες κατά μήκος της κοιλάδας του ποταμού είναι τα σιτηρά. Όμως το νερό του αξιοποιήθηκε είτε με λαγούμια, είτε με εκτροπές, είτε ακόμη με διατρήσεις και έτσι μια σχετικά μεγάλη αρδευόμενη έκταση κατά μήκος της κοίτης του βρίσκεται υπό εντατική εκμετάλλευση, κυρίως με εσπεριδοειδή, φυλλοβόλα οπωροφόρα δέντρα και διάφορα είδη λαχανικών.

Εγγεγραμμένο υδατόρεμα εφάπτεται στο δυτικό σύνορο του τεμαχίου ανάπτυξης του προτεινόμενου Έργου, ενώ περίπου 80 μέτρα δυτικά του τεμαχίου βρίσκεται Πέρασμα Αποδημητικών Πτηνών. Επίσης, το τεμάχιο χωροθετείται σε Ζώνη Γεωλογικής Καταλληλότητας 03, στην οποία δεν υπάρχει ένδειξη για κάποιο γεωκίνδυνο ο οποίος να απειλεί το δομημένο περιβάλλον. Στη ζώνη αυτή δεν απαιτείται η εκπόνηση γεωλογικής/γεωτεχνικής έρευνας σε σχέση με γεωκινδύνους.

3. Περιγραφή των περιβαλλοντικών στοιχείων που ενδέχεται να επηρεαστούν σοβαρά από το έργο και επιπτώσεων που το έργο ενδέχεται να προκαλέσει στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

3.1. Σφράγιση εδάφους: Κατά το στάδιο κατασκευής του προτεινόμενου έργου οι πάσσαλοι στερέωσης των πλαισίων θα στερεωθούν στο έδαφος, με πασσαλόμπτυξη, ώστε να αποφευχθεί η μη αναγκαία χρήση μπετόν και κατ' επέκταση μεγάλο ποσοστό σφράγισης εδάφους

3.2. Βιοποικιλότητα: Το υπό μελέτη τεμάχιο χρησιμοποιείται για σκοπούς ξηρικής καλλιέργειας. Ο θόρυβος και η σκόνη από το εργοτάξιο είναι πιθανό να προκαλέσουν όχληση της πανίδας της περιοχής κατά τη διάρκεια των κατασκευαστικών διαδικασιών αλλά αυτό αναμένεται να διαρκέσει για ορισμένο χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση του έργου. Γενικά η κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου κρίνεται φιλική προς το οικοσύστημα της περιοχής.

3.3. Ατμόσφαιρα: Όσον αφορά την ατμόσφαιρα, αυτή εκτιμάται ότι αν και θα επιβαρυνθεί (στην άμεση περιοχή του έργου) με εκπομπές σκόνης, εντούτοις δεν θα υπάρξουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις κατά την κατασκευή. Ωστόσο, για καλύτερη προστασία, προτείνεται η λήψη μέτρων προστασίας όπως η διαβροχή.

3.4. Θόρυβος: Ο θόρυβος κατά την κατασκευή ενός έργου προέρχεται από τα μηχανήματα που χρησιμοποιούνται στο εργοτάξιο, κινητά και ακίνητα, όπως μηχανήματα εκσκαφής ή χαλάρωσης εδαφών, φόρτωσης προϊόντων εκσκαφής, διάστρωσης και συμπίεσης υλικών, διατηρητικά μηχανήματα και μηχανήματα παραγωγής αδρανών, σκυροδέματος ή ασφαλοσκυροδέματος. Χαρακτηριστικό του θορύβου κατά την κατασκευή τέτοιων έργων είναι η διακύμανσή του στο χρόνο. Τα εργοτάξια λειτουργούν συνήθως από τις 7 π.μ. έως τις 5 μ.μ. και επομένως δεν υπάρχει πρόβλημα τις απογευματινές, βραδινές και νυχτερινές ώρες.

3.5. Στερεά Απόβλητα: Κατά την κατασκευή του έργου δεν αναμένεται να προκύψουν κατασκευαστικά-οικοδομικά απορρίμματα αφού το υπό μελέτη τεμάχιο είναι επίπεδο. Τα απόβλητα που θα προκύπτουν από τις δραστηριότητες του προσωπικού θα καταλήγουν σε συγκεκριμένο

χώρο και θα συλλέγονται από απορριματοφόρα. Τα ανακυκλώσιμα στερεά απόβλητα (χαρτί, πλαστικό κλπ.) θα συλλέγονται και θα προωθούνται για ανακύκλωση. Δεν θα πραγματοποιείτε ανεξέλεγκτη απόρριψη και διάθεση στερεών αποβλήτων σε ιδιωτικό μη υπαίθριο χώρο καθώς επίσης δεν θα πραγματοποιείται καύση των στερεών αποβλήτων τόσο σε υπαίθριους ή στεγασμένους χώρους.

3.6. Υγρά απόβλητα: Τα υγρά απόβλητα που θα προκύψουν κατά τη φάση κατασκευής του έργου αφορούν αποκλειστικά τα λύματα του προσωπικού του εργοταξίου. Η σύνθεσή τους είναι παρόμοια με τα κοινά αστικά λύματα, και η ποσότητά τους περιορισμένη αφού αναμένετε να απασχοληθούν 4 άτομα για 20 μέρες. Επιπλέον κατά την κατασκευή του έργου είναι δυνατόν να υπάρξουν εκπομπές υπολειμμάτων λειτουργίας των μηχανημάτων. Στα υπολείμματα αυτά περιλαμβάνονται λιπαντικά, γράσο και καύσιμα, όπως και υγρά υπολείμματα σκυροδέματος. Οι εκπομπές αυτές θα προέλθουν είτε μετά από ατύχημα, είτε λόγω μη εφαρμογής ορθών πρακτικών διαχείρισης. Εφόσον ληφθούν βασικά προληπτικά μέτρα για τα ατυχήματα καθώς και ορθές πρακτικές διαχείρισης, δεν αναμένονται σημαντικές εκπομπές.

3.7. Αέριοι Ρύποι: Καυσαέρια από τις μετακινήσεις των φορτηγών και των μηχανημάτων κατασκευής στο χώρο του έργου. Η εκτίμηση των επιπτώσεων στην ποιότητα του αέρα μπορεί να γίνει για τις εκπομπές των καυσαερίων των φορτηγών και μηχανημάτων θεωρώντας μια σύνθεση εργοταξίου και παραδοχές κυκλοφοριακών στοιχείων με την εφαρμογή μοντέλου διασποράς τύπου Gauss για τους ρύπους SO₂, CO, NO_x και σωματίδια. Εντούτοις εκτιμάται ότι οι συνολικές αναμενόμενες εκπομπές είναι μικρές, λόγω του περιορισμένου αριθμού οχημάτων του εργοταξίου.

3.8. Κυκλοφορία: Κατά τη φάση της κατασκευής, θα υπάρξει μια αύξηση της κίνησης οχημάτων μεταφοράς κατασκευαστικών υλικών, εξοπλισμού και εργαζομένων, αλλά η κλίμακα του έργου έχει ως αποτέλεσμα να μπορεί να απορροφηθεί από το υπάρχον σύστημα, δεδομένου μάλιστα ότι δεν θα είναι συνεχής και θα ολοκληρωθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα. Η πρόσβαση στο εργοτάξιο κατά τη διάρκεια των εργασιών θα γίνεται από τους υπάρχοντες δρόμους οι οποίοι παρουσιάζουν ικανοποιητικό πλάτος.

3.9. Οσμές: Γενικά, δεν αναμένεται να προκύψει οποιαδήποτε σημαντική γένεση οσμών κατά την διεξαγωγή των εργασιών κατασκευής. Κατά την εκτέλεση των κατασκευαστικών εργασιών μπορεί να δημιουργηθούν δυσάρεστες οσμές από τις αναθυμιάσεις βαφών, διαλυτών και άλλων χημικών ουσιών, από τυχόν εργασίες συγκόλλησης αλλά και από τις εκπομπές καυσαερίων από τα εργοταξιακά μηχανήματα και οχήματα. Παρόλα αυτά, οι επιπτώσεις αυτές δεν αναμένεται να είναι σημαντικές ή αισθητές σε μεγάλη απόσταση από το εργοτάξιο και μπορούν να περιοριστούν σημαντικά με την υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου Σχεδίου Διαχείρισης του Εργοταξίου και την εφαρμογή καλών πρακτικών διαχείρισης των αποβλήτων, των δομικών υλικών και των κατασκευαστικών εργασιών.

3.10. Δημόσια υγεία: Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στη δημόσια υγεία.

3.11. Κοινωνική Οικονομία: Η κατασκευή του έργου έχει θετικές επιπτώσεις στο κοινωνικοοικονομικό περιβάλλον αφού δημιουργεί θέσεις εργασίας. Επομένως οι επιπτώσεις στο κοινωνικό-οικονομικό περιβάλλον κατά τη φάση κατασκευής χαρακτηρίζονται θετικές (δημιουργούνται θέσεις εργασίας), ασθενείς σε ένταση (περιορισμένες θέσεις εργασίας), άμεσες,

βραχυχρόνιες (διαρκούν μόνο όσο κατασκευάζεται το έργο), σίγουρες (απαραίτητες για όσο διάστημα κατασκευάζεται το έργο) και αναστρέψιμες (οι θέσεις εργασίας που δημιουργούνται για την κατασκευή χάνονται με την αποπεράτωση του έργου).

Στάδιο λειτουργίας:

3.12. Σφράγιση εδάφους: Η λειτουργία του προτεινόμενου έργου δεν αναμένεται να έχει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα του εδάφους.

3.13. Βιοποικιλότητα: Δεν αποτελεί ρυπογόνο μονάδα με δυσμενείς επιπτώσεις προς το βιολογικό περιβάλλον αφού κατά την λειτουργία του δεν προκαλούνται εκπομπές ρύπων και ζημιολόγων αέριων. Επίσης δεν δημιουργείται η οποιαδήποτε επιβλαβής ακτινοβολία ή έντονος φωτισμός ή ηχορύπανση που να επηρεάζει τα ενδημικά η μεταναστευτικά πτηνά και γενικότερα την πανίδα και χλωρίδα της άμεσης και ευρύτερης περιοχής έρευνας. Δεν αναμένονται αρνητικές επιπτώσεις στην βιοποικιλότητα της περιοχής. Όπως φαίνεται και στο χωροταξικό σχέδιο, πρόκειται να δημιουργηθούν τουλάχιστον δύο σημεία με ποτίστρες για την πανίδα της περιοχής, ενώ περιμετρικά του τεμαχίου θα φυτευτούν τριανταφυλλίες.

3.14. Ατμόσφαιρα: Δεν αναμένονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στην ποιότητα της ατμόσφαιρας κατά το στάδιο λειτουργίας του προτεινόμενου έργου.

3.15. Θόρυβος: Δεν αναμένεται να παρατηρηθεί αύξηση του υφιστάμενου επιπέδου περιβαλλοντικού θορύβου στην περιοχή.

3.16. Στερεά απόβλητα: Στο προτεινόμενο έργο δεν αναμένεται να προκύψουν οποιαδήποτε στερεά απόβλητα.

3.17. Υγρά απόβλητα: Κατά το στάδιο λειτουργίας του έργου δεν αναμένεται να προκύπτουν υγρά απόβλητα.

3.18. Αέριοι Ρύποι: Αναμένονται μηδενικές εκπομπές από την λειτουργία του έργου.

3.19. Κυκλοφορία: Δεν αναμένεται ότι κατά τη λειτουργία του προτεινόμενου έργου θα υπάρξει οποιαδήποτε αύξηση της τροχαίας κίνησης στο οδικό δίκτυο της περιοχής.

3.20. Δημόσια υγεία: Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις.

3.21. Κοινωνική Οικονομία: Κατά τη φάση λειτουργίας χαρακτηρίζονται θετικές, ασθενείς σε ένταση, άμεσες, μακροχρόνιες, σίγουρες και αναστρέψιμες .

4. Περιγραφή των μέτρων που προβλέπονται για να αποτραπούν, προληφθούν ή μετριαστούν επιπτώσεις στο περιβάλλον

Στάδιο κατασκευής:

4.1. Στο πλαίσιο της πρόληψης για την αποφυγή ρύπανσης του εδάφους από απόβλητα της κατασκευής τονίζεται η ανάγκη εφαρμογής των ορθών πρακτικών καλής και σύννομης λειτουργίας των εργοταξίων όπως ενδεικτικά περιγράφεται παρακάτω:

- Ο εργολάβος θα πρέπει να εφαρμόζει πρακτικές καλής διαχείρισης των αποβλήτων που προκύπτουν κατά τις εργασίες κατασκευής, όπως τα λιπαντικά. Έτσι, τα διάφορα υλικά από τη συντήρηση και λειτουργία των οχημάτων του εργολάβου (συσκευασίες λαδιών, καυσίμων, ανταλλακτικά κ.α.) πρέπει να απομακρύνονται και να διαχειρίζονται σύμφωνα με την υπάρχουσα νομοθεσία.
- Σε περίπτωση που διαπιστωθεί ατυχηματική διαρροή λιπαντικών ή άλλων αντίστοιχων ουσιών, ο εργολάβος θα πρέπει να διαθέτει κατάλληλα υλικά περιορισμού της ρύπανσης και να εφαρμόσει μέτρα άμεσης αντιμετώπισης, όπως περιορισμό της ρύπανσης με κατάλληλα προσροφητικά υλικά που θα πρέπει να διαθέτει στο εργοτάξιο. Τα υλικά που χρησιμοποιήθηκαν στη συνέχεια θα συλλέγονται με ευθύνη του και θα τυγχάνουν διαχείρισης, σύμφωνα με τη νομοθεσία.
- Απαγορεύεται η κάθε μορφής καύση υλικών στην περιοχή του έργου, καθώς και η απόρριψη μεταχειρισμένων ορυκτελαίων στο έδαφος. Η αλλαγή των μεταχειρισμένων ορυκτελαίων να γίνεται σε συγκεκριμένο χώρο, στον οποίο να υπάρχει πρόβλεψη αποφυγής ρύπανσης του εδάφους με τσιμεντόστρωση και δίκτυο συλλογής των διαρροών. Η διαχείριση των χρησιμοποιημένων ορυκτελαίων να γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.
- Τα κάθε είδους άχρηστα υλικά να συλλέγονται και να διατίθενται σύμφωνα με τις Νομοθεσίες.
- Ο εργοταξιακός χώρος να διαθέτει κάδους απορριμμάτων.
- Τα αστικού τύπου απορρίμματα από τη διαβίωση του εργαζόμενου προσωπικού του εργοταξίου να τυγχάνουν διαχείρισης μαζί με τα υπόλοιπα αστικά απορρίμματα της περιοχής.
- Κάθε είδους εργοταξιακή εγκατάσταση να απομακρυνθεί μετά το πέρας των εργασιών κατασκευής του έργου και να αποκατασταθεί ο χώρος.

4.2. Συνιστάται η λήψη των ακόλουθων απλών μέτρων για τον περιορισμό της ατμοσφαιρικής ρύπανσης κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου:

- Να προτιμηθεί η χρήση οχημάτων με εξατμίσεις στραμμένες προς τα άνω έτσι ώστε να είναι μακριά από το έδαφος.
- Να διατηρούνται καθαρά τα ερείσματα και οι διαδρομές κίνησης των οχημάτων.
- Η λειτουργία των μηχανημάτων που εργάζονται στο χώρο να γίνεται με προσεκτικούς χειρισμούς ώστε να περιορίζεται η έκλυση σκόνης.
- Να ελαχιστοποιηθούν οι αποθέσεις ή αποσπάσεις υλικών σε/από σωρούς, η δε εναπόθεση υλικών σε σωρούς να γίνεται από το ελάχιστο δυνατό ύψος.

- Για την προστασία από τα καυσαέρια των μηχανημάτων και των οχημάτων που εργάζονται στο μέτωπο εργασίας για την εκτέλεση του έργου δεν απαιτείται η εφαρμογή ειδικών μέτρων-εξάλλου η επίπτωση απ' αυτά είναι ασήμαντη-αλλά επαρκεί η τακτική συντήρησή τους, που είναι ούτως ή άλλως απαραίτητη.

4.3. Κατά την κατασκευή του έργου, ο κύριος του έργου και κατά συνέπεια ο ανάδοχος θα πρέπει να μελετήσει τη διάταξη των εργοταξίων και να προγραμματίσει την κατασκευή, έτσι ώστε να προκληθεί η ελάχιστη δυνατή πιθανή παρενόχληση στις λειτουργίες του αστικού ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.

Στάδιο λειτουργίας:

4.4. Τακτική συντήρηση εξοπλισμού.

4.5. Οποιαδήποτε απόβλητα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης να συλλέγονται και να μεταφέρονται σε αδειοδοτημένους διαχειριστές αποβλήτων.

4.6. Διαχωρισμός αποβλήτων για ανακύκλωση.

4.7. Αποφυγή χρήσης χημικών καθαριστικών για τα πλαίσια.

5. Ειδική Οικολογική Αξιολόγηση

Δεν εφαρμόζεται λόγω του ότι η εν λόγω αίτηση δεν βρίσκεται εντός προστατευόμενης περιοχής του Δικτύου Natura 2000.

6. Διαβούλευση

Στα πλαίσια αξιολόγησης του έργου από την Περιβαλλοντική Αρχή, ζητήθηκαν οι απόψεις των πιο κάτω Τμημάτων/ Υπηρεσιών/ Τοπικών Αρχών λόγω των εξειδικευμένων γνώσεων τους για το συγκεκριμένο έργο ή για τις δυνητικές του επιπτώσεις στο περιβάλλον:

- Τμήμα Γεωργίας: Αρνητική τοποθέτηση λόγω του ότι η ευρύτερη περιοχή αποτελεί ενιαία, συμπαγή γη, η οποία αξιοποιείται για γεωργικούς σκοπούς με δενδρώδεις καλλιέργειες, λαχανικά και σιτηρά.
- Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων: Δεν φέρει ένσταση στην κατασκευή και λειτουργία του έργου, νοουμένου ότι θα εφαρμοστούν οι όροι που έχει θέσει και οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί ως όροι στην παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.
- Υπηρεσία Θήρας και Πανίδας: Δεν φέρει ένσταση στην κατασκευή και λειτουργία του έργου, νοουμένου ότι θα εφαρμοστούν οι όροι που έχει θέσει και οι οποίοι έχουν ενσωματωθεί ως όροι στην παρούσα Αιτιολογημένη Διαπίστωση.

7. Θέση Περιβαλλοντικής Αρχής

Η Περιβαλλοντική Αρχή, κατά τη διαμόρφωση της θέσης της, έλαβε υπόψη τις πληροφορίες που υποβλήθηκαν με βάση το άρθρο 23 του Νόμου και τις απόψεις των εμπλεκόμενων κρατικών Τμημάτων. Η Περιβαλλοντική Αρχή αφού έλαβε υπόψη τα κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος του Νόμου δε φέρει ένσταση στην κατασκευή του έργου υπό τους όρους / προϋποθέσεις που αναφέρονται στο Παράρτημα Όρων που επισυνάπτεται.

Η Περιβαλλοντική Αρχή, με βάση το άρθρο 24(5) του Νόμου, παραθέτει τους βασικούς λόγους για τους οποίους δεν απαιτείται Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον, με αναφορά στα σχετικά κριτήρια του Τέταρτου Παραρτήματος και, προτείνει τα χαρακτηριστικά του έργου και/ή τα μέτρα που προβλέπονται για να αποτραπούν ή να προληφθούν επιπτώσεις που σε άλλη περίπτωση θα ήταν σημαντικές και δυσμενείς στο περιβάλλον. Συγκεκριμένα, εξέτασε τα πιο κάτω κριτήρια:

1. Χαρακτηριστικά του έργου: Σκοπός της ανάπτυξης είναι η κατασκευή και λειτουργία μονάδας αυτοπαραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, οπότε πρόκειται για είδος έργου το οποίο δεν αναμένεται να προκαλέσει ιδιαίτερες περιβαλλοντικές επιπτώσεις τόσο στην κατασκευή, όσο και στην λειτουργία του.
2. Τοποθεσία του έργου: Η περιοχή μελέτης περιλαμβάνεται στην πολεοδομική ζώνη η Γ3, όπου σύμφωνα με τις πρόνοιες της Δήλωσης Πολιτικής του Τμήματος Πολεοδομίας και Οικήσεως, οι κύριες χρήσεις γης της περιοχής είναι η κτηνοτροφία και γεωργικές καλλιέργειες. Η περιοχή μελέτης έχει χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν για διάφορες γεωργικές δραστηριότητες ενώ η πρόσβαση στην περιοχή μελέτης εξασφαλίζεται μέσω εγγεγραμμένου δρόμου. Το προτεινόμενο έργο βρίσκεται 1,5 χιλιόμετρο βορειοανατολικά της κοινότητας Περιστερώνας, 3 χιλιόμετρα βορειοδυτικά της κοινότητας Ακακίου και 2,3 χιλιόμετρα νότιοδυτικά της κοινότητας Αυλώνας. 650 μέτρα δυτικά του υπό μελέτη τεμαχίου βρίσκεται ο ποταμός της Περιστερώνας ο οποίος δεν αναμένεται να επηρεαστεί από την κατασκευή του υπό μελέτη έργου.
3. Τύπος και χαρακτηριστικά των ενδεχόμενων επιπτώσεων: Οι επιπτώσεις από τη λειτουργία του έργου δεν είναι περιβαλλοντικά σημαντικές, ενώ με τα προτεινόμενα μέτρα μετριασμού, θα είναι διαχειρίσιμες.

Παρασκευή Σιητή,
για Διευθυντή Τμήματος Περιβάλλοντος,
Περιβαλλοντική Αρχή.
11 Μαΐου 2023

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Έργο: «Έκθεση Πληροφοριών για την ανέγερση και λειτουργία φωτοβολταϊκού πάρκου δυναμικότητας 340kW στο χωριό Περιστερώνα της επαρχίας Λευκωσίας»

Αρ. Αίτησης Πολεοδομικής Άδειας: ΛΕΥ/01844/2022

ΟΡΟΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΑΡΧΗΣ

A. ΓΕΝΙΚΟΙ ΟΡΟΙ

1. Ο κύριος του έργου φέρει ακέραιη την ευθύνη για την τήρηση των περιβαλλοντικών όρων, μέτρων και περιορισμών που επιβάλλονται με το παρόν Παράρτημα.
2. Ο κύριος του έργου δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση τήρησης διατάξεων της κείμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας, ανεξαρτήτως από την ύπαρξη σχετικής ρητής αναφοράς στους περιβαλλοντικούς όρους του έργου.
3. Σε περίπτωση που κριθεί αναγκαίο το Τμήμα Περιβάλλοντος μπορεί να επιβάλει νέους περιβαλλοντικούς όρους για την προστασία του περιβάλλοντος και **οι οποίοι θα είναι υποχρεωτικοί** από τον κύριο του έργου, χωρίς την απαίτηση οποιασδήποτε αποζημίωσης από την Κυπριακή Δημοκρατία.
4. Όλες οι εργασίες ανέγερσης και λειτουργίας του έργου να συμμορφώνονται με τους σχετικούς με την προστασία του περιβάλλοντος νόμους, κανονισμούς, διατάγματα και τροποποιήσεις που διέπουν αυτούς όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή και αντικαθίστανται.
5. Απαγορεύεται η διάθεση στο έδαφος ή/και το υπέδαφος ή στα νερά ουσιών που ρυπαίνουν ή τείνουν να ρυπάνουν τα υπόγεια ή/και τα επιφανειακά νερά ή/και το έδαφος, σύμφωνα με το Άρθρο 6 των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμων του 2002 μέχρι 2013.
6. Απαγορεύεται αυστηρά η καύση αποβλήτων ή άλλων ουσιών ή αντικειμένων.
7. Κατά τη διάρκεια της κατασκευής να και λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.
8. Τα απόβλητα από τις διάφορες εργασίες κατασκευής και λειτουργίας όσον αφορά τον εξοπλισμό, (μεταχειρισμένα μηχανέλαια, λιπαντικά, υπολείμματα και συσκευασίες υλικών βαφής και συντηρητικών, χρώματα, διαλύτες, ρυπασμένα προσροφητικά υλικά που θα προκύπτουν από τις εργασίες συντήρησης των μηχανημάτων ή από τυχόν διαρροές κ.α.) να αποθηκεύονται προσωρινά, σε κατάλληλα στεγανά δοχεία που να διατηρούνται σε καλή κατάσταση και να μην παρουσιάζουν διαρροές, σε κατάλληλα διαμορφωμένο χώρο εντός των ορίων της ανάπτυξης, στον οποίο θα υπάρχει περιορισμένη πρόσβαση και σχετική σήμανση, με αδιαπέραστες επιφάνειες και προστατευμένοι από τις καιρικές συνθήκες. Στη συνέχεια να παραδίδονται χωρίς καθυστέρηση σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για μετέπειτα διάθεση σε αδειοδοτημένες εγκαταστάσεις διαχείρισης,

σύμφωνα με τις πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 (Αρ. 185(Ι)/2011) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment].

9. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

10. Να υπάρχει εύκολη πρόσβαση σε όλα τα σημεία του έργου για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης.

11. Ο κύριος του έργου να ενημερώνει το Διευθυντή του Τμήματος Περιβάλλοντος σε περίπτωση ατυχήματος ή αμέλειας.

12. Να ετοιμαστεί κατάλληλο πρόγραμμα για σωστή ενημέρωση και εκπαίδευση του προσωπικού, ώστε να διασφαλιστεί η σωστή εφαρμογή των περιβαλλοντικών όρων του παρόντος Παραρτήματος κατά το στάδιο κατασκευής και λειτουργίας του έργου

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

13. Το εργοτάξιο να περιφραχθεί. Τα μπάζα, τα οικοδομικά υλικά, τα μηχανήματα, κλπ, να τοποθετούνται σε καθορισμένα σημεία εντός του περιφραγμένου χώρου του εργοταξίου για την ασφάλεια των κατοίκων της περιοχής.

14. Να χρησιμοποιηθεί το υφιστάμενο οδικό δίκτυο χωρίς τη διάνοιξη ή βελτίωση οποιουδήποτε άλλου δρόμου.

15. Η σύνδεση του έργου με το δίκτυο θα είναι υπόγεια. Σε περίπτωση που η σύνδεση του δικτύου θα είναι υπέργεια, τότε θα πρέπει να γίνει ειδική μόνωση όλων των καλωδίων και του υποσταθμού με σκοπό την αποτροπή ηλεκτροπληξίας των πτηνών.

16. Ο κύριος του έργου έχει υποχρέωση να αποκαταστήσει τον περιβάλλοντα χώρο μετά την εκτέλεση των κατασκευαστικών έργων και γενικά να μεριμνήσει για την καθαριότητα του.

17. Να γίνει η λιγότερη επέμβαση στο χώρο και οι εκχερσώσεις και οι επιχωματώσεις θα περιοριστούν στις απολύτως αναγκαίες.

18. Να χρησιμοποιηθεί η μέθοδος της πασσαλόμπτυξης, η οποία να διασφαλίζει τη μικρότερη δυνατή επιφάνεια τωντσιμεντένιων βάσεων στήριξης των φωτοβολταϊκών πλαισίων.

19. Η περίφραξη, να μην στερεωθεί στο έδαφος με μπετόν. Να τοποθετηθεί ειδική περίφραξη η οποία θα είναι φιλική προς το περιβάλλον ώστε η πανίδα της περιοχής, να μπορεί να εισέρχεται και να εξέρχεται ελεύθερα.

20. Η επιλογή των υλικών στήριξης των πλαισίων να είναι τέτοια ώστε να αποφεύγονται τα διαβρωτικά υλικά.

21. Τα φωτοβολταϊκά πλαίσια που θα χρησιμοποιηθούν να έχουν ειδική επικάλυψη, ώστε να αποφεύγεται πιθανή διαφυγή νανοσωματιδίων στο περιβάλλον, λόγω διάβρωσης.

22. Να γίνεται τακτική συντήρηση και έλεγχος των μηχανημάτων και οχημάτων, ώστε να αποφεύγεται ατελής καύση και αυξημένες εκπομπές αέριων ρύπων.

23. Κατά τη διάρκεια κατασκευής του έργου να λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για ελαχιστοποίηση και καταστολή της σκόνης και συγκεκριμένα:

- Όλοι οι χώροι και οι οδικές προσβάσεις που θα χρησιμοποιούνται από οχήματα να διαμορφωθούν κατάλληλα και να επιστρωθούν με υλικά τα οποία θα περιορίζουν την εκπομπή σκόνης στην ατμόσφαιρα.
- Να καταρτιστεί κατάλληλο σχέδιο δρομολογίων οχημάτων ώστε αυτά να ελαχιστοποιηθούν με στόχο την κατά το δυνατό μικρότερη έκλυση αέριων ρύπων και σκόνης.
- Τα οχήματα μεταφοράς να διατηρούν χαμηλές ταχύτητες κίνησης (10 km/ ώρα) στους χωμάτινους δρόμους.
- Κατά τη μεταφορά χύδην υλικών να αποφεύγεται η υπερπλήρωση των φορητών οχημάτων μεταφοράς και το φορτίο να είναι σκεπασμένο.
- Να γίνεται διαβροχή όταν και όπου απαιτείται και ιδιαίτερα στους χώρους όπου διεξάγονται χωματουργικές εργασίες και στους διαδρόμους κίνησης των οχημάτων του εργοταξίου.
- Αποφυγή διεξαγωγής χωματουργικών εργασιών κατά τη διάρκεια δυνατών ανέμων και για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Όταν απαιτείται να γίνεται διαβροχή και των θαλάμων αποθήκευσης αδρανών υλικών για την αποφυγή δημιουργίας σκόνης και εφόσον επικρατεί άνεμος ισχυρότερος των 4 Beaufort, να καλύπτονται οι σωροί με φύλλα πλαστικού.
- Μείωση κατά το δυνατόν των αποθέσεων / αποσπάσεων υλικών σε / από σωρούς και η εναπόθεση / απόσπαση υλικών σε και από σωρούς να πραγματοποιείται από το ελάχιστο δυνατό ύψος έτσι ώστε να αποφεύγεται η δημιουργία κονιορτού.
- Για τον περιορισμό τυχόν επιφανειακών απορροών επιβαρημένων με αιωρούμενα σωματίδια, οι χωματουργικές εργασίες να αποφεύγονται κατά τη διάρκεια έντονων βροχοπτώσεων.
- Κανένα όχημα μεταφοράς, σκάφος ή κάδος τοποθέτησης αδρανών υλικών να μην περιέχει υλικό μετά το πέρας των ημερήσιων εργασιών.

24. Να ληφθούν όλα τα δυνατά μέτρα ελαχιστοποίησης του θορύβου, όπως:

- Χρήση νέων μοντέλων μηχανημάτων και οχημάτων του εργοταξίου.
- Τακτική συντήρηση και λειτουργία όλων των μηχανημάτων / οχημάτων του εργοταξίου.
- Χρησιμοποίηση αντιδονητικών βάσεων και αποσβεστών στα πλαίσια των μηχανών.
- Χρήση σιγαστήρων και πλευρικών παραπτετασμάτων όπου είναι δυνατόν.
- Τήρηση του ωραρίου εργασίας.
- Τα μηχανήματα του εργοταξίου θα πρέπει να τοποθετούνται όπου είναι δυνατόν μακριά από άλλες ευαίσθητες αναπτύξεις.
- Σωστός προγραμματισμός των κατασκευαστικών εργασιών ώστε να αποφεύγεται κατά το δυνατόν η συγκέντρωση και η ταυτόχρονη λειτουργία πολλών μηχανημάτων στο εργοτάξιο.

25. Κατά τη διάρκεια των εργασιών κατασκευής να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 [ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment/]. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

26. Οι ποσότητες αδρανών υλικών (μπαζών) που θα προκύψουν από το έργο να γίνει προσπάθεια να επαναχρησιμοποιηθούν επί τόπου για επιχωματώσεις στο έργο στο μέγιστο δυνατό βαθμό και να καταβληθεί προσπάθεια επίτευξης μηδενικού χωματουργικού ισοζυγίου κατά τη διάρκεια των χωματουργικών εργασιών της φάσης κατασκευής του έργου. Τυχόν περίσσεια μπαζών που πιθανόν να προκύψει να τύχει συλλογής, μεταφοράς και διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.

27. Τυχόν υγρά απόβλητα που θα προκύψουν κατά το στάδιο κατασκευής του έργου, θα πρέπει να εξασφαλιστούν συμφωνίες ώστε να παραδοθούν σε αδειοδοτημένους συλλέκτες για διαχείριση.

28. Τα απόβλητα συσκευασίας που θα προκύπτουν να συλλέγονται, να διαχωρίζονται και να αποθηκεύονται προσωρινά με τρόπο που να μην επιβαρύνουν το περιβάλλον. Τα εν λόγω απόβλητα να παραδίδονται σε αδειοδοτημένες μονάδες διαχείρισης σύμφωνα με τους περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022.

Κατάλογοι αδειοδοτημένων διαχειριστών αποβλήτων για συλλογή / μεταφορά και επεξεργασία βρίσκονται αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος στη διεύθυνση www.moa.gov.cy/environment και επικαιροποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

29. Το δυτικό σύνορο του τεμαχίου του προτεινόμενου έργου εφάπτεται με εγγεγραμμένο υδατόρεμα, το οποίο θα πρέπει να διαφυλαχθεί με Ζώνη Προστασίας πλάτους τουλάχιστον 3 (τριών) μέτρων από το όριο της εγγεγραμμένης κοίτης του, στην οποία δεν επιτρέπεται καμία παρέμβαση, όπως επιχωμάτωση ή εκσκαφή, εκχέρσωση, καταστροφή βλάστησης ή ανέγερση οποιασδήποτε κατασκευής όπως τοίχος αντιστήριξης, περίφραξης κτλ.

30. Το έδαφος στην περιοχή ανάπτυξης, θα πρέπει να διατηρηθεί ασφράγιστο και ασυμπίεστο, έτσι ώστε να μπορεί να γίνεται απορρόφηση των όμβριων υδάτων με τη διατήρηση της φυσικής χαμηλής βλάστησης και να μην αυξηθεί ο κίνδυνος πλημμύρας στην περιοχή.

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

31. Απαγορεύεται η είσοδος στην εγκατάσταση σε οποιοδήποτε μη εξουσιοδοτημένο άτομο ώστε να ασφαρίζεται η παρεμπόδιση ελεύθερης πρόσβασης σε αυτόν.

32. Να ελέγχεται τακτικά η καλή λειτουργική κατάσταση του έργου. Ο κύριος του έργου να επιλαμβάνεται αμέσως των βλαβών, ιδίως όταν προκύπτει ρύπανση του περιβάλλοντος. Στις περιπτώσεις αυτές να ενημερώνεται το Τμήμα Περιβάλλοντος.

33. Απαγορεύεται η ανεξέλεγκτη απόρριψη αποβλήτων ή άλλων αντικειμένων στο χώρο εντός της εγκατάστασης και γύρω από αυτή.

34. Κατά τη διάρκεια λειτουργίας του έργου να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022 [ιστοσελίδα του Τμήματος Περιβάλλοντος - www.moa.gov.cy/environment]. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα στερεά απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

35. Τα απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού που ενδέχεται να προκύπτουν, να παραδίδονται σε αδειοδοτημένους φορείς διαχείρισης σύμφωνα με τους Περί Αποβλήτων Νόμους του 2011 μέχρι 2022 και να ακολουθούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) Κανονισμών του 2015 (Κ.Δ.Π. 73/2015) [ιστοσελίδα Τμήματος Περιβάλλοντος – www.moa.gov.cy/environment].

36. Απαγορεύεται η χρήση εντομοκτόνων, παρασιτοκτόνων και άλλων χημικών ουσιών για οποιοδήποτε λόγο που θα έχουν επιπτώσεις στο περιβάλλον. Να αποφεύγεται η χρήση μη βιοδιασπώμενων χημικών καθαριστικών για τα φωτοβολταϊκά πλαίσια.

37. Εφόσον γίνεται υγρός καθαρισμός των φωτοβολταϊκών πλαισίων, τότε να χρησιμοποιείται πιεστικό σύστημα νερού χαμηλής κατανάλωσης. Ο καθαρισμός να γίνεται μόνο με νερό και όχι με χημικές ουσίες.

38. Σε περίπτωση οποιασδήποτε τροποποίησης ή επέκτασης των εγκαταστάσεων του έργου και των διαδικασιών του, ο κύριος του έργου θα πρέπει να έρθει σε επαφή με την Περιβαλλοντική Αρχή, η οποία θα αξιολογήσει κατά πόσο ενδέχεται να έχουν σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και θα κρίνει κατά πόσο χρειάζεται να ακολουθηθεί η διαδικασία του περί Εκτίμησης των Επιπτώσεων στο Περιβάλλον από Ορισμένα Έργα Νόμου του 2018 (Ν. 127(Ι)/2018).

ΟΡΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΑΠΟΞΗΛΩΣΗ

39. Η αποξήλωση του έργου να γίνεται με βάση το εκάστοτε ισχύον νομικό πλαίσιο.

40. Κατά τη διάρκεια των εργασιών αποξήλωσης να τηρούνται οι πρόνοιες των περί Αποβλήτων Νόμων του 2011 έως 2022, όπως αυτοί εκάστοτε τροποποιούνται ή αντικαθίστανται. Στο πλαίσιο αυτό, όλα τα απόβλητα που θα προκύπτουν πρέπει, κατά σειρά προτεραιότητας, να προετοιμάζονται για εκ νέου χρήση, ανακύκλωση, ανάκτηση ή, όταν αυτό είναι τεχνικά και οικονομικά αδύνατο, να διατίθενται με τρόπο που να αποφεύγονται ή να μειώνονται οι επιπτώσεις στο έδαφος και τα νερά.

41. Να διασφαλιστεί ότι οι εργασίες αποξήλωσης θα περιοριστούν στον χώρο όπως φαίνεται στα κτηματικά σχέδια που υπάρχουν στην αίτηση.

42. Να μην γίνει καμία επέμβαση στον περιβάλλοντα χώρο.

43. Ο κύριος του έργου υποχρεούται με τον τερματισμό της λειτουργίας του να διασφαλίσει ότι θα αποκαταστήσει:

- Κάθε ζημιά που ενδεχομένως έχει προκληθεί στο περιβάλλον από τη λειτουργία τους.
- Το φυσικό περιβάλλον με τη διαμόρφωση και ένταξη του χώρου των εγκαταστάσεων στο περιβάλλον ώστε να επιτυγχάνεται η αναβάθμιση διατήρηση του τοπίου. Αυτό θα επιτευχθεί με την υποβολή κατάλληλων σχεδίων με την πάροδο του χρόνου προς την Περιβαλλοντική Αρχή.

**ΤΜΗΜΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΜΑΪΟΣ 2023**

Τοπογραφικός χάρτης

